اخبار کوتاه

قرارگاه امنیت غذایی قیمت مرغ زنده را تعیین کرد

مدیرعامل اتحادیه سراسری مرغداران گوشتی گفت: از وزیر جهاد درخواست کردیم تا قیمت مرغ زنده را که در قرارگاه امنیت غذایی تعیین شده است را ابلاغ کند.

به گزارش پیام آشنا، حبیب اسدالله نژاد، با بیان اینکه قیمت مرغ هنوز با نرخ منطقی و قیمت تمام شده آن فاصله زیادی دارد، گفت: قیمت مرغ در بازار به حدود ۵۸هزار تومان در هر کیلوگرم رسیده که به نرخ مصوب آن (۶۰ هزار تومان) نزدیک شده است. وی اضافه کرد: برای وزیر جهاد کشاورزی در این باره نامه ای نوشته و خواستار اصلاح قیمت مرغ شدیم. اسدالله نژاد با بیان اینکه برای ادامه تولید و ایجاد انگیزه تولیدکنندگان این کار ضروری است، گفت: قرارگاه امنیت غذایی قیمت هر کیلوگرم مرغ زنده را ۴۹ هزار تومان اعلام کرده اما قیمت مرغ زنده در بازار هم اکنون بین ۴۰ تا ۴۲ هزار تومان است. وی اضافه کرد: در خواست ما از وزیر جهاد این بوده که قیمت تعیین شده در قرارگاه امنیت غذایی برای مرغ زنده، ابلاغ و قیمت مرغ گرم نیز بر این اساس اصلاح و اعلام شود.

۶۰ هزار تن روغن خام در انتظار ابلاغ یک مصوبه

به دلیل عدم ابلاغ مصوبه ستاد تنظیم بازار در خصوص تغییر حقوق و عوارض گمرکی کالاهای اساسی به یک درصد، بیش از ۶۰ هزار تن روغن نباتی در گمرکات معطل مانده است.

به گزارش پیام آشنا به نقل از انجمن صنفی صنایع روغن نباتی ایران، در حالی که به دلیل تحولات جاری در جهان تامین اقلام کشاورزی به ویژه روغن و دانه‌های روغنی با بحران همراه است در ایران بیش از ۶۰ هزار تن روغن بخش خصوصی به دلیل عدم تغییر تعرفه در بنادر کشور در انتظار انجام تشریفات گمرکی برای ترخیص و ورود به کشور در بنادر رسوب کرده‌اند بنا بر این گزارش با توجه به عدم ابلاغ دفتر تنظیم بازار به گمرکات مبنی بر تغییر حقوق و عوارض گمرکی به عدد یک، گمرک نیز کماکان عدد تعرفه‌ای سال گذشته را ملاک ترخیص می‌داند که با توجه به حذف ارز ترجیحی ۴۲۰۰ و انجام محاسبات بر اساس نرخ سامانه‌ای –تی–اس هزینه بالایی به وارد کنندگان تحمیل می‌کند، ضمن آنکه هزینه‌های بالای انبارداری نیز این مهم را دو چندان می‌کند. همچنین علاوه بر مواردفوق با توجه به هزینه‌های بالای انبارداری لازم است با ابلاغ هر چه سریع‌تر مصوبه ستاد تنظیم بازار به گمرکات برای اجرای کاهش تعرفه واردات کالای اساسی، از رسوب کالا در بنادر کشور جلوگیری شود.

برگزاری چهارمین مزایده املاک و مستغلات سازمان اموال تملیکی

سازمان جمع‌آوری و فروش اموال تملیکی اعلام کرد که چهارمین مزایده سراسری املاک و مستغلات این سازمان به صورت اینترنتی و از طریق سامانه مزایده الکترونیک دولت (ستاد)، فردا برگزار می‌شود.

به گزارش پیام آشنا به نقل از سازمان اموال تملیکی، چهارمین مزایده سراسری به شماره ۱۱۲۸ املاک و مستغلات این سازمان در سال جاری به صورت اینترنتی و از طریق سامانه مزایده الکترونیک دولت (ستاد)، فردا برگزار خواهد شد. طبق این گزارش، آغاز ارسال پیشنهاد قیمت ساعت ۸ صبح روز چهارشنبه مورخ ۱۴۰۱/۰۴/۰۸ بوده که همزمان اطلاعات مربوط به این مزایده در سایت سازمان و سامانه تدارکات الکترونیک دولت منتشر خواهد شد؛ آخرین مهلت ارسال پیشنهاد قیمت نیز تا ساعت ۲۴ روز شنبه مورخ ۱۴۰۱/۰۴/۱۸ خواهد بود. شایان ذکر است قیمت پیشنهادی متقاضیان می‌بایست بالاتر از قیمت پایه کارشناسی باشد. بر این اساس بسته پیشنهادات نیز ساعت ۱۴ روز سه‌شنبه مورخ ۱۴۰۱/۰۴/۲۱ در محل سازمان مرکزی، رمزگشایی و در همان روز نیز برندگان مزایده اعلام می‌شوند. حضور متقاضیان در جلسه رمزگشایی پیشنهادات بلامانع است. متقاضیان برای دریافت اطلاعات و آگاهی از شرایط می‌توانند به نمایندگی‌های سازمان در سراسر کشور مراجعه و از املاک مطرح در مزایده بازدید به عمل آورند.

کاهش ۳۰ درصدی ضایعات با اصلاح سیاست ارز ترجیحی

رئیس بنیاد ملی گندمکاران کشور گفت: حذف ارز ترجیحی و اجرای مردمی سازی یارانه‌ها علاوه بر افزایش بهره‌وری تولیدات کالاهای اساسی باعث کاهش دوریز و ضایعات خواهد شد به طوری که با واقعی شدن قیمت‌ها حداقل ۳۰ درصد ضایعات کاهش می‌یابد.

به گزارش پیام آشنا به نقل از ایرنا، «عطاالله هاشمی» با اشاره به اینکه اجرای طرح مردمی سازی یارانه‌ها در بهره‌وری تولید محصولات راهگُشای بی‌تاثیر نیست، اظهار کرد: حذف ارز ترجیحی به سبب حذف رانت و فساد اقدام مناسبی است که سال‌ها قبل باید انجام می‌شد چرا که تاکنون با تخصیص ارز ترجیحی و پنهان کردن قیمت واقعی به اقتصاد کشور ضربه زدیم. وی با بیان اینکه مخالف چند نرخی بودن و زوری پایین نگه داشتن قیمت ارز در کشور است، افزود: ما برای حمایت از اقشار ضعیف جای یارانه می‌توانیم از کارت‌های اعتباری استفاده کنیم. رئیس بنیاد ملی گندمکاران ایران بالا بودن هزینه‌های تولید را عامل اصلی وضعیت امروز معیشت و خوراک مردم دانست و گفت: مابه‌التفاوت ارز ۴۲۰۰ تومانی با ارز آزاد حدود ۲۰ هزار تومان معنی است که برای برخی کشورها جنبه‌ارز رکود بسیار سخت خواهد بود.

وی افزود: بسیاری از نقاط جهان به دلیل کمبود کود در حال تعطیل شدن هستند و این کمبود محصولات برای چندین سال ادامه خواهد داشت.

دیوید مالپاس هشدار داد که کمبود مواد غذایی ممکن است منجر به بی‌ثباتی در کشورهای فقیرتر شود.

تورم جهانی تا ۲ سال ادامه دارد

دیوید مالپاس، رئیس بانک جهانی بیان کرد که ممکن است سال‌ها طول بکشد تا قیمت‌ها دوباره کنترل شود.

به گزارش پیام آشنا به نقل از اکونومیک، مالپاس معتقد است به دلیل این که ایالات‌متحده و سایر اقتصادها با نرخ تورمی روبرو هستند که در دهه‌های گذشته مشاهده نشده است تورم جهانی ادامه دارد.

وی گفت: «ما‌ها و شاید دو سال طول بکشد تا نرخ تورم به پایین برگردد».

رئیس گروه بانک جهانی اظهار کرد تورم بی‌سابقه و کمبود کالاهای کلیدی مانند روغن، کود و گندم به این معنی است که برای برخی کشورها جنبه‌ارز رکود بسیار سخت خواهد بود.

وی افزود: بسیاری از نقاط جهان به دلیل کمبود کود در حال تعطیل شدن هستند و این کمبود محصولات برای چندین سال ادامه خواهد داشت.

دیوید مالپاس هشدار داد که کمبود مواد غذایی ممکن است منجر به بی‌ثباتی در کشورهای فقیرتر شود.

مدیر کل دفتر فنی استانداری البرز مطرح کرد:

ضرورت تکمیل شبکه برق مسکن مهر شهر جدید مهستان

مدیرکل دفتر فنی، حمل و نقل و ترافیک استانداری البرز گفت: تکمیل شبکه برق مسکن مهر شهر جدید مهستان باید هرچه سریع‌تر انجام شود.

به گزارش خبرنگار پیام آشنا، ابوالفضل فاتی دیروز در جلسه رفع مشکلات خدمات زیربنایی مسکن مهر شهر جدید مهستان گفت: این جلسه پیرو بازدید استاندار البرز از پروژه‌های مسکن شهر جدید مهستان و تاکید وی بر تسریع در روند اجرایی شدن مصوبات جلسات گذشته به عنوان پنجمین جلسه پیگیری مصوبات و رفع مشکلات خدمات زیربنایی واحدهای مسکن مهر برگزار شد. وی با تاکید بر لزوم بهره برداری هر چه سریع‌تر از پروژه‌های مسکن مهر شهر جدید مهستان تاکید کرد: تکمیل شبکه برق شهر جدید مهستان از جمله مصوبات این جلسه است که باید تا ماه آینده عملیاتی شود.

مدیرکل دفتر فنی، حمل و نقل و ترافیک استانداری البرز افزود: شرکت گاز استان نیز متعهد شود واحدهای مربوط به بلوک‌های سهند سازان، پارس فراسازه و تأمین اجتماعی را تا ۲ ماه آینده گازرسانی کند. به گفته او شرکت عمران شهر جدید هشتگرد نیز متعهد شده است شبکه و اتصال آشعاب فاضلاب ۳ هزار و ۱۲۵ واحد را به شرکت آبفا تحویل نموده و متعاقب آن نیز شرکت آبفا تحت پوشش خدمات فاضلاب قرار دهد و همچنین شرکت آبفا در راستای آبرسانی به سایت مسکن مهر شهر جدید مهستان نسبت به نصب کنتور عمومی سایت‌ها اقدام و در پی آن نیز شرکت عمران شهر جدید نیز پمپ و مخزن بلوک‌های مذکور را تأمین کند.

لغو قرعه کشی تا اطلاع ثانوی

سامانه قرعه کشی خودرو تأیید امنیتی - فنی نداشت!

در نامه مهمی که میان دو معاون وزیر صنعت، معدن و تجارت (معاون هماهنگی به معاون صنایع حمل و نقل وزارت صمت) نگارش شده، آمده است که سامانه یکپارچه تخصیص خودرو که اولین دوره آن برگزار شد و تا همین چند روز اخیر هم فرآیند "پس قرعه کشی" آن ادامه داشت، "اصلاً تأیید فنی و امنیتی نداشته و دفتر فناوری این سازمان (وزارت صمت) نیز مسئولیت تأیید و نظارت بر حسن اجرای این سامانه را نپذیرفته بود؛ لذا تأکید شده که فعلاً از طریق این سامانه قرعه کشی انجام نشود.

به گزارش پیام آشنا به نقل از ایسنا، در پی اینکه ابهام‌های بسیاری که پیرامون سامانه یکپارچه تخصیص خودرو مطرح بود و قرعه‌کشی آن نیز درگیر چالش‌های بسیار بود و البته که وزارت صنعت، معدن و تجارت این ابهامات وارده را چندان قبول نداشت، اما روز گذشته (دوشنبه ۶ تیرماه) سید مهدی نیازی- معاون هماهنگی و محیط کسب‌وکار وزارت صمت در نامه‌ای خطاب به منوچهر منطقی- معاون حمل‌ونقل وزارت صمت- تصریح کرده است سامانه مذکور صلاحیت فنی‌وامنیتی و همچنین آمادگی لازم برای اجرای قرعه‌کشی خودرو را نداشته و هنوز هم ندارد.

بر همین اساس تأکید کرده است که فعلاً از طریق این سامانه قرعه‌کشی انجام نشود. نیازی در نامه خود آورده است: "بازگشت به نامه ۴۸۲۰۲/۶۰ تاریخ ۳۱ خرداد ۱۴۰۱ به استحضار می‌رساند" هماهنگونه که در جلسات کارشناسی، پیش از دوره اول قرعه‌کشی خودروها بوساطه سامانه جدید یکپارچه تخصیص خودرو بااستناد صورت‌جلسات مربوطه بوضوح اعلام گردید، دفتر فناوری داده، اطلاعات و امنیت فضای مجازی با توجه به شرایط فعلی انتخاب پیمانکار، عدم عقد قرارداد با وزارتخانه عدم مالکیت سامانه و همچنین عدم ورود در تحلیل فرایند تخصیص، امکان پذیرش مسئولیت در خصوص تأیید و نظارت بر حسن اجرای این سامانه را ندارد و صرفاً در این شرایط، امکان ارائه مشورت فنی در جلساتی که در این رابطه برگزار می‌شود وجود دارد.

لازم به ذکر است در صورت واگذاری رسمی مسئولیت‌های مربوط به مباحث فنی سامانه مذکور، مواردی از جمله انتخاب پیمانکار، اجرا و پیاده‌سازی و تست همه‌جانبه سامانه، نیازمند طی مراحل فنی و کارشناسی موضوع بوده و تحلیل فرآیندها و زیرساخت‌های مربوطه نیز می‌بایست تعیین تکلیف شود.

از طرفی با توجه به حساسیت و اهمیت این سامانه، زیرساخت‌های ارتباطی، سخت‌افزاری و نرم‌افزاری و امنیتی مناسبی می‌بایست تدارک شود که تأمین آن‌ها اعتبار متناسب خود را نیاز دارد که می‌بایستی در چارچوب ردیف‌های مرتبط طرح‌های تملک دارایی‌های سرمایه‌ای سال جاری پیش‌بینی شود و تخصیص پیدا کند. لذا پیشنهاد می‌شود برای قرعه‌کشی آتی از طریق سامانه مزبور، فعلاً موارد و نقطه‌نظرات مرکز افتای ریاست‌جمهوری بعطور ویژه از آن مرجع درخواست و پس از دریافت و آماده‌سازی سامانه مطابق آن مورد نسخه نهایی به‌منظور تست و ارزیابی فنی در اختیار یکی از آزمایشگاه‌های حائز صلاحیت تحت نظارت مرکز افتا قرار داده شود و قرعه‌کشی به بعد از آن زمان موکول شود. دفتر فناوری داده اطلاعات و فضای مجازی آماده همکاری برای موارد ذکرشده است.»

ایسنا: این موضوع را از سوی وزارت صنعت، معدن و تجارت مورد پیگیری قرار داد. اطلاعات تکمیلی متعاقباً اعلام خواهد شد.

سازمان امور مالیاتی اعلام کرد:

مالیات‌ستانی از کارتخوان‌ها، قانون مجلس است

سازمان امور مالیاتی در رابطه با مالیات‌ستانی از دستگاه‌های کارت‌خوان و در پاسخ به برخی مطالب منتشر شده در رسانه‌ها توضیحاتی ارائه داده و آن را مطابق نص صریح قانون مجلس دانست.

به گزارش پیام آشنا به نقل از سازمان امور مالیاتی، این سازمان در پاسخ به انتشار مطلبی در یکی از رسانه‌های کشور با عنوان «سرایت فرار مالیاتی به اصناف خرده» گزارشی منتشر کرده است.

در متن منتشر شده سازمان امور مالیاتی آمده است: قانون پایانه‌های فروشگاهی و سامانه مودیان در تاریخ ۱۳۹۸/۰۸/۰۱ به تصویب مجلس شورای اسلامی رسیده است که هدف از تصویب و اجرای آن جلوگیری از فرار مالیاتی و ایجاد شفافیت در معاملات و تراکنش‌های مالی است که به موجب بند (ب) ماده (۱) این قانون، دستگاه‌های کارتخوان (POS) به عنوان پایانه فروشگاهی شناخته شده است.

به موجب بند (م) تبصره (۱۲) قانون بودجه سال ۱۴۰۰، به منظور اجرای قانون پایانه‌های فروشگاهی و سامانه مودیان مصوب ۱۳۹۸/۰۸/۰۱، اشخاص حقوقی و مالکان واحدهای صنفی موظف بودند تا پایان اردیبهشت‌ماه سال ۱۴۰۰، حداقل یکی از حساب‌های بانکی خود را به عنوان «حساب فروش» معرفی کنند. بانک مرکزی نیز موظف بود تا پایان فروردین ماه سال ۱۴۰۰، سامانه‌ای را برای این منظور معرفی کند. کلیه حساب‌های متصل به شبکه شاپرک به صورت پیش‌فرض، «حساب فروش» هستند و نیازی به ثبت آنها در سامانه یادشده نیست.

به موجب ماده (۸) قانون پایانه‌های فروشگاهی و سامانه مودیان، مودیانی که از ثبت‌نام در سامانه مودیان خودداری کنند و نیز خردهفروشی‌ها و واحدهای صنفی که به طور مستقیم با مصرف‌کننده نهایی ارتباط دارند، در صورتی که از پایانه فروشگاهی استفاده نکنند، مشمول امتیاز یاد شده در ماده (۴) قانون موصوف نخواهند بود.

همچنین، مطابق مفاد ماده مذکور، سازمان امور مالیاتی کشور موظف است معادل مالیات متعلق به فروش مودیان موضوع این ماده را به هر طریق ممکن، از جمله مراجعه به محل‌های فعالیت و رسیدگی به دفاتر، اسناد و مدارک آنان، (اعم از فیزیکی و الکترونیکی) یا هرگونه مدارک و قرائنی که به دست می‌آورد، تعیین و مطالبه کند.

بعلاوه، در تعیین مالیات متعلق به این مودیان، هیچ‌گونه اعتبار مالیاتی برای خریدهای آنان منظور نخواهد شد. همچنین مودیان مزبور، در صورت اعتراض به میزان فروش اعلام شده توسط سازمان، می‌توانند با ارائه اسناد و مدارک مثبته به مراجع دادرسی مالیاتی مراجعه کنند.

به موجب فصل پنجم از قانون مورد بحث، ضمانت‌های اجرایی لازم به منظور جلوگیری از هرگونه تخلف در استفاده از پایانه‌های فروشگاهی از جمله عدم استفاده از آن (ازجمله دستگاه‌های کارتخوان) در نظر گرفته شده و در صورت وقوع تخلف جریمه‌های متناسب با آن تعیین شده است.

محور اصلی بحث در مطلب مندرج در رسانه مزبور با عنوان «سرایت فرار مالیاتی به اصناف خرده» حول آثار و عواقب چشم‌پوشی خردهفروشی‌ها از استفاده از دستگاه کارتخوان به منظور اعلام فروش پایین‌تر از میزان واقعی به سازمان امور مالیاتی کشور و به تبع آن پرداخت مالیات کمتر است که به نظر می‌رسد نگارنده اشراف کاملی بر قوانین فوق‌الذکر و سایر قوانین و مقررات مالیاتی که مودیان مالیاتی را ملزم به اقدام در چارچوب قانون و مقررات مصوب نموده و در صورت استنکاف از آن مشمول جرایم سنگین و حسب مورد، محرومیت از معافیت‌های مقرر می‌کند، نداشته و تنها اقدام به پیش‌بینی رفتار مودیان مالیاتی در مواجهه با اجرای قانون مورد بحث کرده است.

آنچه مسلم است ایجاد عدالت اجتماعی در بین آحاد جامعه تنها با ایجاد شفافیت در مراودات و معاملات صورت گرفته امکان‌پذیر بوده و قانونگذار با این هدف، مصمم به اجرای قانون مذکور و پیگیری تصویب قوانین تکمیلی در راستای دستیابی به این مهم خواهد بود.

شایان ذکر است مطالب عنوان شده توسط نگارنده در بسیاری از موارد، هیچ‌گونه انطباقی با نحوه اقدام این سازمان در اجرای تکالیف قانونی به موجب قوانین مصوب در راستای تعیین میزان مالیات مقطوع برای عملکرد سال ۱۴۰۰ برخی از صاحبان مشاغل نداشته و این سازمان با بهره‌برداری از سایر اطلاعات موجود در پایگاه‌های اطلاعاتی خود تمامی مساعی خویش را برای جلوگیری از فرارهای مالیاتی صرف خواهدنمود.

سخنگوی صنعت برق اعلام کرد:

امکان ایجاد محدودیت با ادامه بی‌نظمی در مصرف برق

سخنگوی صنعت برق گفت: ۴۳۰۰ مگاوات نسبت به سال قبل به ظرفیت تولید نیروگاه‌های حرارتی افزوده شده است اما میزان مصرف برق بالاست و با سختی در حال تامین برق هستیم.

به گزارش پیام آشنا، مصطفی رجبی مشهدی با تاکید بر اهمیت مدیریت مصرف در روزهای گرم، اظهار کرد: گرم شدن هوا فشار زیادی را روی تجهیزات صنعت برق وارد می کند، اگر در این شرایط مصرف نیز افزایش یابد با چالش مواجه می شویم.

وی با بیان اینکه در حال حاضر ۱۳۲ نیروگاه کشور با تمام ظرفیت خود در حال تولید برق هستند، اظهار کرد: نسبت به سال گذشته ۲۳۰۰ مگاوات ظرفیت نیروگاهی جدید به چرخه تولید برق کشور افزوده شده است.

سخنگوی صنعت برق با تاکید بر اینکه همکاران در سراسر کشور به صورت شبانه‌روزی و در شرایط دشواری در حال تولید برق مورد نیاز مشترکان هستند، گفت: در این شرایط تقاضا داریم که مشترکان نیز نسبت به مصرف حساس تر باشند.

وی با اشاره به افزایش مصرف برق کشور در روزهای اخیر گفت: میزان مصرف از مرز ۶۵ هزار و ۲۹۲ مگاوات نیز عبور کرده است. این میزان نشان دهنده افزایش میزان مصرف کشور از ابتدای سال تاکنون است که اهمیت مدیریت مصرف را نشان می دهد.

سخنگوی صنعت برق با بیان اینکه در برخی از استان‌هایی که انرژی مصرف آنها در ساعات پیک بیشتر شده مجبور به استفاده از نیرو گاه‌های برق آبی شده ایم، گفت: در بخش عمده ای از کشور افزایش دما، شرایط سختی را برای تامین برق رقم می زند که ماتد دو هفته گذشته با کمک و همکاری مردم شرایط تامین برق را به خوبی پیش بردیم.

وی با بیان اینکه در هفته گذشته دما، از متوسط ۱۰ سال گذشته افزایش پیدا کرده است، تاکید کرد: با توجه به اینکه دمای حداقل تغییر می کند و باعث روشن شدن کولر در صبح‌ها می شود، مصرف نیز افزایش می‌یابد و این نیازمند ملاحظات است.

او گفت: به جز نوار شمالی و بخشی از شمال غرب کشور ، افزایش دمای قابل ملاحظه‌ای داریم که افزایش دما از روز ۴ تیرماه آغاز شده و تا یک هفته ادامه دارد. در استان‌هایی که قرارَی مصرف آنها در ساعات اعلام شده بیشتر شده، ما مجبوریم از نیروگاه‌های برق آبی‌مان استفاده کنیم.

رجبی مشهدی با بیان اینکه در استان‌های صنعتی از ساعت ۱۴ یا ۱۶ به بعد به بارگیری اقدام می کنند، گفت: باید دقت کنیم و تذکرات لازم را بدهیم چراکه در صورت عدم رعایت آنها مجبور هستیم که از نیروگاه‌های برق آبی استفاده کنیم.

مدیرعامل شرکت مدیریت برق با بیان اینکه تفاوت این هفته با هفته بعد در مصرف برق آن است که علاوه بر استفاده از نیروهای برق آبی ممکن است توان لازم برای برای پاسخگویی را هم نداشته باشیم افزود: این بی نظمی در مصرف برق ممکن است به محدودیت منجر شود.

به گفته رجبی مشهدی، باید تمامی برنامه‌های مدیریت مصرف برق به صورت کامل رعایت شود و در صورتی که این برنامه‌ها دقیق اجرا شود، این هفته و در هفته آینده هم ۸۰۰ مگاوات افزایش برنامه‌های مدیریت مصرف خواهیم داشت.

یادداشت

سود تسهیلات ارزان بانکی به جیب چه کسی می‌رود؟

همزمان با رشد تورم و ثبات نرخ سود سپرده‌های بانکی، امکان دارد نرخ بهره حقیقی گاه منفی هم شود؛ این رخداد به زیان سپرده‌گذار و به سود تسهیلات‌گیرندگان تمام شود؛ از این رو برخی کارشناسان اقتصادی می‌گویند رانت توزیعی بر اثر تزریق پول ارزان‌قیمت از رهگذر تسهیلات بانکی کم و ارائه آن ترجیحی ندارد و باید برای این وضعیت فکری کرد تا تسهیلات بانکی حداقل به مسیرهای غیرمولد تشدیدکننده تورم یا نگذارد، به هر ترتیب سپرده بانکی با تورم بالا گاهی برای برخی بانک‌ها آنقدر ارزان تمام می‌شود که در قالب حساب سپرده ویژه کارکنان حاضرند سودهای ۲۴ تا ۳۲درصدی به سپرده بدهند.

فعالیت در حوزه‌های پولی و بانکی گویا برای برخی آنقدر سودآور است که در اقتصاد ایران بانک‌ها چند برابر استانداردهای جهانی شعبه در شهرها و روستاها خریداری یا اجاره کرده‌اند تا بتوانند پول ارزان بیشتری از میان مردم جمع‌آوری کنند.

پیش از این زمانی که تعداد شعبه‌های بانکی در کشور ۲۳ هزار شعبه بود، یک مقام دولتی عنوان داشت که نیمی از شعبه‌های بانکی در کشور مازاد است و باید جمع‌آوری شود. اما مقاومت در برابر کاهش تعداد شعب بانکی در شهرها و روستاها نشان می‌دهد وجود شعب برای بانک‌ها فعلاً سودآور است.

تعداد شعب بانکی ایران ۵.۲ برابر میانگین جهانی

یکی از نشانه‌های بازر بانکداری پرهزینه در ایران، تعداد زیاد شعب بانکی در مقایسه با میانگین جهانی و دیگر کشورهای جهان و منطقه است. در این خصوص طبق گزارش بانک جهانی، متوسط تعداد شعب بانکی در جهان به‌ازای هر ۱۰۰ هزار نفر بزرگسال (افراد بالای ۱۸ سال) حدود ۱۲/۵ شعبه است؛ با این حال در ایران بر اساس آخرین آمارهای بانک مرکزی، تعداد شعب ۳۲ بانک و چهار مؤسسه مالی و اعتباری ۱۹ هزارو ۴۶۶ شعبه بوده است. با درنظر گرفتن بیش از ۶۱ میلیون و ۶۰۵ نفر جمعیت بالای ۱۸ سال ایران، در کشورمان به‌ازای هر ۱۰۰ هزار بزرگسال (افراد بالای ۱۸ سال) بیش از ۳۱ شعبه بانکی وجود دارد به عبارت دیگر، تعداد شعب بانکی در ایران حدود ۲/۵ برابر بیشتر از میانگین جهانی است.

هزینه هر شعبه بانکی

بررسی‌ها نشان می‌دهد هر شعبه بانکی در گذشته ماهانه ۳۰۰ تا ۵۰۰ میلیون تومان برای بانک‌ها هزینه داشته که احتمالاً این هزینه‌ها در سال جاری به یک‌میلیارد تومان رسیده است. از آنجا که کفایت سرمایه بانک‌ها در اقتصاد ایران پایین است، بانک‌ها عموماً از محل سپرده‌های مردمی منابع لازم را برای فعالیت تأمین می‌کنند. اما رشد خزانه میزان سرمایه بانک‌ها نشان می‌دهد سرمایه بانک‌ها از محل‌هایی، چون تجدید ارزیابی دارایی‌های زمین و مستغلات، سرمایه‌گذاری و تسعیر نرخ ارز با رشد مواجه گشته، هر چند میزان تعهدات نیز با رشد قابل ملاحظه‌ای همراه شده است.

به هر ترتیب حیات بانک‌ها با حیات اقتصاد و بسیاری از بنگاه‌ها گره خورده است و برای تأمین سرمایه در گردش بنگاه‌ها، بانک‌ها باید چیزی حدود ۵۰ تا ۶۰ درصد تسهیلات بانکی را به بنگاه‌های اقتصادی تزریق کنند.

از آنجا که بین نرخ سود سپرده بانکی ۱۸ درصدی و نرخ تورم بیش از ۴۰ درصدی، بیش از ۲۰ درصد فاصله است، در واقع پرداخت سود حقیقی از سوی بانک به سپرده‌ها با تردید همراه است در چنین شرایطی برخی کارشناسان اقتصادی می‌گویند بانک‌ها پول ارزان از سپرده‌گذار می‌گیرند و پول ارزان‌تر به او بازمی‌گردانند و در این بین مصرف‌کننده تسهیلات بانکی؛ اگر بین نرخ بهره تسهیلات و تورم فاصله زیادی باشد، انتفاع می‌برد.

کارشناسان اقتصادی بر این باورند که فاصله بین نرخ سپرده بانکی و تورم، فضایی ایجاد کرده است که اخذ تسهیلات بانکی خودبه‌خود یک امتیاز اقتصادی به شمار رود! اغلب اشخاص ثروتمند نیز بخشی از ثروت خود را مدیون امتیاز نهفته شده در تسهیلات بانکی ارزان‌قیمت هستند، زیرا کافی است بخشی از تسهیلات بانکی را سپرده و بخش دیگر را به کالاهای بادوام با رشد تورمی به مراتب بالاتر از تورم عمومی تبدیل کند.

به هر روی وقتی فاصله بین نرخ تورم و نرخ سپرده زیاد می‌شود، باید دانست که تسهیلات بانکی به یک امتیاز اقتصادی تبدیل می‌شود که امکان دارد عده‌ای به طرق مختلف از این تسهیلات سوءاستفاده کنند. کما اینکه خانه‌های خالی فراوان در کشور نشانگر وجود دلایل زیاد برای اخذ تسهیلات بانکی از بانک‌های مختلف است. اما حداقل موضوع آن است که نظارت شود تا سپرده‌های بانکی با به مسیرهای غیرمولدی نگذارد که به تشدید تورم منتج می‌شود.

ماجرای حساب ویژه کارکنان بانک‌ها چیست؟

در این بین نکته جالب آن است که گاهی برخی بانک‌ها برای حمایت از کارمندان خود، حساب ویژه کارکنان باز می‌کنند که نرخ سود پرداختی به این حساب‌ها گاهی بین ۲۴ تا ۳۲درصد است که جا دارد متولیان بخش پولی در رابطه با این موضوع شفاف‌سازی کنند.

همتی: پیشنهادی برای تغییر نرخ بهره ندارم

در این میان رئیس کل پیشین بانک مرکزی در آخرین یادداشت خود در رابطه با محدودیت‌های تغییر نرخ سود سپرده بانکی سخن گفت. عبدالناصر همتی اظهار کرد متأسفم که به علت ناترازی مزمن بانک‌های کشور و وجود وام‌های معوق و مشکوک الوصول، نمی‌توانم مهم‌ترین ابزار سیاست پولی برای کنترل تورم، یعنی افزایش قابل توجه نرخ بهره را پیشنهاد بدهم؛ چراکه صرفاً موجب افزایش ناترازی بانک‌ها و تشدید بازی پونزی (اخذ سپرده برای پرداخت سود سپرده‌های قبلی) خواهد شد و بانک‌ها و تسهیلات‌گیرندگان گژمش برنده آن خواهند بود.

همتی متذکر شد: برای تضمین امنیت ملی در شرایط پرتنش جهانی و به ویژه حفظ حمایت اجتماعی از عبور اقتصاد کشور از مرحله گذار و پررسک کنونی، دولت باید هر چه سریع‌تر مذاکرات را تعیین تکلیف، انتظارات تورمی را کنترل و با تشدید اقدامات احتیاطی، ریسک بانک‌ها را کنترل و با فراهم ساختن امکان افزایش صادرات نفت از مسیر معمولی و کنترل کسری بودجه، فشار بر پایه پولی و نقدینگی را کاهش دهد. در غیر این صورت امکان تداوم سیکل باطل کسری بودجه، رشد نقدینگی و رشد قیمت ارز، بالا بوده و تورم از هر دو ناحیه عرضه و تقاضا برای بالا رفتن تحت فشار خواهد بود.

بسته شدن راه‌های اخذ سود مازاد از وام‌گیرندگان

به نظر می‌رسد برخی بانک‌ها به خوبی از ارزان بودن سپرده‌های نزد خود مطلع هستند؛ از این رو گاه از تسهیلات‌گیرندگان سودهای مازاد از حد و حدود تعیینی توسط شورای پول و اعتبار دریافت می‌کنند. احسان خاندوزی در نشست هم‌اندیشی «مدیران ستاد و صف بانک صادرات»، «بازگشت مازاد سود اخذشده به تسهیلات‌گیرندگان» را از جمله اتفاقاتی عنوان کرد که خلاف مصوبات شورای پول و اعتبار از مردم گرفته می‌شد و حتی یک رأی هیئت عمومی دیوان عدالت را هم داشت که چندان مورد توجه قرار نمی‌گرفت اما با تأکید ویژه وزارت اقتصاد، جامه عمل پوشانده شد. در خصوص مفرها و گریزگاه‌هایی هم که شبکه بانکی کشور با استناد به آن‌ها مبادرت به اخذ سود مازاد بر مصوبه شورای پول و اعتبار از مردم دریافت می‌کند نیز در جلسات اخیر شورای پول و اعتبار چاره‌ای اندیشیده شده است و طی یک ماه آینده به تصویب نهایی خواهد رسید.

هادی غلامحسینی
Alborz.payam@gmail.com